

Sygn. akt II CZ 97/08

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSA Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi B.J.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego z dnia 21 maja 2008 r., sygn. akt [...] wydanym

w sprawie z powództwa B.J.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 lutego 2009 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 26 września 2008 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę powoda B.J. o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie z powództwa B.J. przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...] o zapłatę .

Ustalenia i wnioski będące podstawą tego orzeczenia przedstawiały się następująco:

W toku postępowania powód był reprezentowany przez pełnomocnika- adwokata ustanowionego z urzędu.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 26 lutego 2008 r. oddalił jego powództwo i nie obciążył go kosztami należnymi pozwanemu.

Oddalona została również apelacja powoda, wyrokiem z dnia 21 maja 2008 r., zasądzone od niego na rzecz pozwanego 2700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.

O terminie rozprawy, po zamknięciu której wydany został powyższy wyrok, zawiadomiono pełnomocnika powoda, a brał w niej udział jego zastępca, aplikant adwokacki.

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczony został pełnomocnikowi powoda, na jego żądanie, w dniu 25 czerwca 2008 r.

Następnie w dniu 14 lipca 2008 r. pełnomocnik ten złożył opinię o odmowie sporządzenia skargi kasacyjnej.

Powód w osobiście sporządzonej skardze domagał się wznowienia postępowania, zarzucając że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym doszło do nieważności postępowania, ponieważ został pozbawiony możliwości działania, wobec nie zawiadomienia go o terminie rozprawy apelacyjnej, ani przez Sąd, ani przez ustanowionego adwokata, chociaż zamierzał wziąć w niej udział.

O wydaniu wyroku dowiedział się z treści pisma pozwanego, wzywającego go do zapłaty przyznanych mu kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający ustawie nie oznacza, że opiera się ona na ustawowo przewidzianej podstawie.

Ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie wyłącza osobistego udziału strony w czynnościach sądowych, ale wywołuje skutek w postaci obowiązku zawiadomiania o terminach posiedzeń tylko pełnomocnika chyba, że zajdzie potrzeba wysłuchania lub przesłuchania strony.

Prawidłowe zawiadomienie o rozprawie pełnomocnika powoda, a także branie w niej udziału upoważnionego przez niego zastępcy wskazuje, że przebieg postępowania był zgodny z przepisami. Nie było podstaw do przyjęcia, że miała miejsce nieważność postępowania, wywołana pozbawieniem powoda prawa do działania w postępowaniu odwoławczym.

Skarga o wznowienie postępowania, jako nie oparta na ustawowej podstawie wznowienia, została odrzucona w oparciu o art. 410 § 1 k.p.c.

Powód w zażaleniu zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi pomimo, że wskazał ustawową podstawę i uzasadnił dokładnie na czym, jego zdaniem, naruszenie prawa polegało oraz naruszenie art. 9 k.p.c., przez rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, a powinna być wyznaczona rozprawa w celu merytorycznego jej rozpoznania, ponieważ spełniała wszystkie warunki formalne.

Domagał się uchylenia postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie doszło do naruszenia przez Sąd Apelacyjny powołanych w zażaleniu przepisów.

Zasada jawności rozpoznawania spraw przewidziana art. 9 k.p.c. doprecyzowana została w odniesieniu do postępowania procesowego art. 148 k.p.c., z którego wynika, że przepis szczególny może upoważnić sąd do podejmowania czynności, a także rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym. W postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania takim uregulowaniem jest art. 410 § 1 k.p.c. stanowiąc, że postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania wobec jej niedopuszczalności, złożenia po upływie przepisanej terminu lub nie oparcia na ustawowej podstawie, może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Dokonana przez Sąd Apelacyjny ocena skargi odnosiła się do badania jej wymogów przewidzianych art. 409 k.p.c., a zatem również do stwierdzenia, czy jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia.

Spełnienie tego warunku wymaga przytoczenia w skardze okoliczności uzasadniających jej złożenie. Nie jest wystarczające samo powołanie przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r. I CZ 3/06, nipubl.), jak też samo sformułowanie zarzutu w sposób odpowiadający ustawowo określonym podstawom, których uzasadnienie nie oznacza oparcia na niej skargi.

Oparcie skargi na ustawowej podstawie wznowienia oznacza określenie z którą podstawą (podstawami) skarżący łączy żądanie wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania i jakie okoliczności wskazują na to, że podstawa (podstawy) ta istnieje.

Z uzasadnienia skargi wynika przekonanie wnoszącego, że doszło do naruszenia przez Sąd Apelacyjny prawa, czego skutkiem było pozbawienie go udziału w rozprawie apelacyjnej.

Powołanie się na obowiązek Sądu zawiadomienia go o terminie rozprawy pozostaje w sprzeczności z treścią art. 133 § 3 k.p.c., wobec reprezentowania go przez ustanowionego dla niego pełnomocnika.

Nie zaprzeczył, że ten pełnomocnik o rozprawie był właściwie zawiadomiony, jak też umocował do udziału w niej zastępcę - aplikanta adwokackiego.

W tej sytuacji wyrażone w uzasadnieniu skargi stanowisko o nieważności postępowania, spowodowanej pozbawieniem powoda możliwości działania, traktowane być może jedynie jako sugestia, która nie znajduje potwierdzenia w przytoczonych okolicznościach.

Wydanie przez Sąd Apelacyjny na posiedzeniu niejawnym postanowienia o odrzuceniu skargi było prawidłowe. Wskazać należy na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 lipca 2005 r. IV CO 6/05, niepubl., przyjmujący, że podlega odrzuceniu skarga o wznowienie postępowania, jeżeli wskazana podstawa nie istnieje, który Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym zażalenie, podziela.

Nie ma racji skarżący, utożsamiając badanie wymogów skargi, a w ramach tego, istnienia jej podstawy, z rozpoznaniem sprawy na nowo w granicach, jakie zakreśla

podstawa wznowienia (art. 412 k.p.c.), po dokonaniu którego sąd może wydać wyrok oddalający skargę, jeżeli powołana podstawa nie zachodzi. Ten drugi etap postępowania dotyczy merytorycznego rozpoznania sprawy po pozytywnym wyniku badania, czy skarga jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i wymaga przeprowadzenia rozprawy. Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Wbrew stanowisku żalącego się nie zachodziła potrzeba wyznaczenia rozprawy. Zaniechanie zawiadomienia powoda o terminie rozprawy apelacyjnej przez jego pełnomocnika nie spełnia przesłanek naruszenia przepisów postępowania, wskutek których byłby on pozbawiony możliwości działania, o jakich mowa w art. 401 pkt 2 k.p.c.

Zażalenie podlegało oddaleniu w oparciu o art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ k.p.c., jako pozbawione uzasadnionych podstaw.